

היזהרו! כשיבוא יום זה, יהיה זה היום לשיבה לביקורת חזקה; זה יהיה היום שהמשלה תשלוט בשוק; זה יהיה היום שמועצות של לא-חקלאים, פוליטיקאים, וביורוקרטים ינהלו את החקלאות ולא החקלאים עצמם.

וזה יהיה היום של מחירים מלאכותיים והפחתת המכירות בשביל המשק החקלאי הגדול ביותר עלי אדמות. מוטב שיום כזה לא יבוא לעולם! כפי שאנחנו ניסחנו את מדיניות החקלאות, תנו לנו להחליט שהחקלאות האמריקאית תלך באומץ לקראת הכנסה גדולה מהשוק, בכוח היוזמה ואומץ הלב, שעושים את אמריקה גדולה.

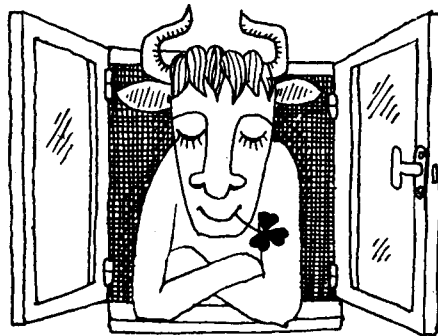
תרגם והבלבה"ד ח. עפרוני

פיתוח אצל רשויות אלו, וב-15 מהם שולט הקואופרטיב AMPI.

וזהי מגמה בריאה שתעשיית החלב וקהילתנו החקלאית כולה צריכים לחתור אליה — המגמה לייצור בשביל השוק הריאלי. כל עוד אנו רוצים לתת לחקלאים החזר הגון בעד עבודתם וההשקעה, וכל עוד משביעה רצון מדיניות התמיכה הציבורית בעניין זה — יהיה משגה להתעלם מהעובדה שכ-25% מההכנסה החקלאית בארצות הברית באה מתמיכה ממשלתית.

אם אתם או ענף ראשי אחר בחקלאות תגיעו ליום שתישענו על גדיבותם של הקונגרס ותשלוח מים פדרליים בעד חלק גדול של הכנסותיכם —

מבנים ואיכון

מסביב למיכון

התפתחויות צפויות בעדרים גדולים

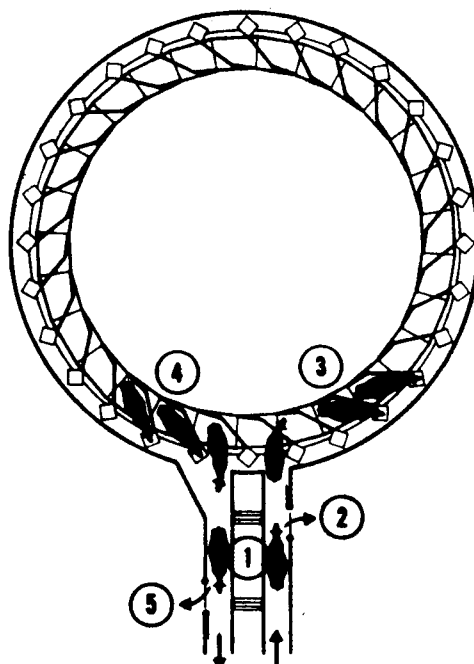
חליבה רוטאריים, בייחוד באירופה ובניו-זילנד, כי הצורה היעילה ביותר בין כל צורות המכוננים המסתובבים, הינה שדרת-הדג הניידת, וזה — מחמת צמצום השטח הנדרש למיקום הבמה, הקטנת המרחק בין עטין לעטין, ועוד.

המכוננים, שהוזמנו משתי החברות, מתוכננים להפעלה על-ידי 2 חולבים, כשאחד עובד מול פתחי הכניסה והיציאה של הפרות, מחוץ להיקף העיגול, ואילו השני — בפנים העיגול. סידור זה

מספר משקים, בעלי עדרים גדולים, החליטו לאחרונה להקים מכוני חליבה סובבים. 4 קיבוצים הזמינו כבר את הציוד, והמכוננים יוקמו, כמקווה, בסוף 1973, תחילת 1974. הציוד שהוזמן הוא למכוני חליבה שדרות דג ניידים, בעלי 28 יחידות חליבה כ"א, מתוצרת חברת „אלפא-לאוואל" — שוודיה (מרחביה, מולדת), ו„פולווד" — אנגליה (2, קיבוצי גבעת-חיים).

לאחרונה גוברת הדיעה אצל מומחים למכונני

1. תעלת עובד א': בודק עטינים, מוציא צליפים ראשוניים, מחטא עטינים בייצאת הפרה, אם אין חיטוי אוטומטי.
2. שער להפניית פרה לתא טיפולים מיוחד לפני כניסתה למכון.
3. עובד ב' מרכיב מכונת החליבה.
4. הסרת מכונת החליבה אוטומטית.
5. שער להפניית פרה לתא טיפולים אחרי יציאתה מהמכון.

שרטוט של מכון חליבה רוטרי מטיפוס שדרת-דג ניידת

משלוח החלב (הרקת הצנצנות) יבוצע באופן אוטומאטי בכל המכונים המוזמנים. מעניין לציין, שמחירו של כל אחד מ-4 המכונים, בצירופים שונים של ציוד חליבה של שתי החברות הוא שווה, בערך, ונע סביב כ-300,000 לירות, כולל כל האבזרים השייכים לבמה ולמכונת החליבה באופן ישיר, אך, כמוכן, בלי המבנה הדרוש לאיכסון הבמה. עם התקנת 4 מכוני החליבה שדרת-דג רוטאריים, בעלי 28 עמדות, בצירוף פריטי ציוד שונים. נוסף למכון, "הקטן" של זיקים (18 עמדות טגדם רוטאריות) שכבר פועל, ומכון, "זוטא" (8 עמדות טגדם רוטאריות) שיופעל בקרוב בניר-יצחק, וכן עם הפעלת, בעוד מספר חודשים, מכון חליבה שדרת-דג נייד, 14x14 עם 14 יחידות חליבה דואו-ואק ביפעת — צפויה לנו בוודאי תקופה מעניינת, בה נוכל לבחון בפועל שיטות רבות ושונות ויעילותן בעדר הגדול, שבעליהם שוקדים לפתור את בעיית חליית בתן של מאות פרות.

של צמד העובדים דרוש כדי לאפשר ניצול מירבי של יחידות החליבה על-ידי קיצור המרחק שכל יחידה, "מוסעת" ללא חליבת פרה. עריכת עבודת הצמד בצורה זו נוסתה בזמן בניו-זילנד (ראה מסביב למיכון, "מכוני חליבה ניידים בניו-זילנד", "משק הבקר והחלב" מס' 119, ע' 33).

הספק החליבה המשוער במכון מעין זה ל-2 החולבים מחושב ל-240 פרות/שעה להלכה, ואילו כ-200 פרות/שעה במעשה. 4 המכונים יצוידו במסירי גביעים אוטומאטיים. מכוני החליבה מתורצת אלפא-לאוואל יצוידו במכונות חליבה דואו-ואק ומסירים, "מיכניים" (מופעלים במקום בהתקרב עמדת הפרה ליציאה), ואילו מכוני חליבה פולווד — במכונות חליבה קונבנציונאליות ומסירים לפי זרימת חלב. צנצנות החליבה תותקנה או בגובה העטינים או מתחת לפני עמדות החליבה. במקרה האחרון מתוכנן כעין "בור" מיוחד בתוך משטח החולב, בקרבת מקום היציאה של הפרות, לעבודת מבקר החלב ביום הביקורת החודשית.

הספקי חליבה במשק המשפחתי המפותח

יחידות חליבה. מבין דגמי מכונות החליבה המקוריות בלות במשק המשפחתי, המהירה ביותר היא אלפא-לאוואל היידרופאלו, ואילו האיטיות ביותר הן אלפא לאוואל P-77, אוקטב, אוריון, ומולרופ; מכונות פולווד עם מפעם מרכזי MR, או עם מפעם אוניברסל — הן באמצע. ברור שקומביין חליבה (יחידות קבועות) יעיל יותר מאשר דליי חליבה, שצריך להריקם בתום חליבת כל פרה. מכונה בלתי-תקינה מאיטה את החליבה, מלבד הנזק העלול להיגרם לעטין הפרה על-ידי ליקויים מיכניים במכונה.

2. ביצוע מדויק של כל שלבי החליבה — לפי סדר קבוע, יצירת שיגרה ברורה וקבועה של כל פעולות החליבה וכל הקשור בה בעקיפין (כגון — סדרי הזנה, סדרי המתנה וכו'), כל אלה

מסייעים להספק חליבה גאות.

3. שיטת חליבה נכונה — המבוצעת בקביעות, היא אולי האמצעי החשוב והמכריע בהשגת הספק טוב, פרות שהוכנו לחליבה כראוי, על-ידי הוצאת צליפי חלב ראשונים ועיסוי מספיק של העטין, משך היחלבותן קצר יותר מאשר של פרות שלא הוכנו היטב, או שהרכבת הגביעים על עטיניהן נעשתה באיחור ניכר. למזלנו, פרו-תינו מהגזע ישראלי-פריזי מורידות את החלב בקלות יחסית (בהשוואה, למשל, לגזע הגרסיי) וניתן לצמצם, באופן יחסי, את פעולת הכנתן בפועל, בתנאי שהפרות רגילות בכך ולסדרים קבועים, ושכל העבודה מתנהלת בקפדנות. בכל זאת, למעשה האמצעי הבטוח ביותר לפליטת חלב מושלמת הוא — הכנה טובה ביד החולב.

4. ניקיון סביר של הפרות — הוא תנאי בל יעבור להספק חליבה סביר. הכנה טובה לחליבה, פירושה — עיסוי העטין. כדי 20 שניות. פעולה זו מנוצלת גם לניקוי העטין והיא מספיקה, כשי-העטין נקי פחות או יותר לפני כניסתה של הפרה לבית החליבה. כשהעטין מזוהם — אין הזמן הזה מספיק לנקותו. רחיצת עטין ממושכת מכ-20 שניות מאריכה לא רק את זמן העבודה שהחולב

עם הגדלת עדרי החלב במשק המשפחתי, גדלה ומוסיפה חשיבותו של הספק חליבה גאות במש-קים אלה. עדר של 30—50 פרות מקובל עתה על המשק המשפחתי, ונעשים מאמצים רבים להעלות יותר משקים קטנים לממדים אלה. סדרי החליבה המוצעים והמומלצים למשק כזה (כאמור 30 עד 50 פרות) הם: בית חליבה עם במת חליבה חד-צדדית ל-6 פרות, מצויד ב-2 או יותר יחידות חליבה, בהתאם למספרן, ניתן להשיג הספקי חליבה שונים. מובן, שכל תוספת של יחידת חליבה מעל השתיים מייקרת את השקעה ברכישת הציוד וכן את אחזקתו השוטפת. לכן יש לבדוק היטב את כדאיות השימוש בציוד מרובה יותר מ-2 יחידות, בהתייחס לגודל העדר ולהספק החליבה המתקבל ממנו.

הנחת היסוד המקובלת היא — שבמשק המשפחתי מתבצעת החליבה על-ידי חולב יחיד, והוא עסוק בכל חליבה כ-1.5 שעה (כ-3 שעות „גטו“ ביממה). הספק החליבה לחולב יחיד בבית חליבה, מצויד ב-2 יחידות חליבה, הוא כ-24 פרות/שעה, ואילו ב-3 יחידות כ-30 פרות, בתנאי שיעמדו בדרישות היסוד, שכלעדיהן יהיה ההספק ירוד בהרבה.

ואלו הן דרישות היסוד:

1. מכונת חליבה מתאימה ותקינה — קיימים הפרשים מסויימים במהירות החליבה בין דגמי מכונות שונים. המדובר על משך ההיחלבות בלבד, ז.א. — משך הזמן שהמכונה מורכבת על עטין הפרה. בהיות הספקי החליבה תלויים בגורמים שונים, הרי עצם מהירות ההיחלבות משפיעה רק במידה מוגבלת על הספק החליבה, או נכון יותר — אפשר להתגבר על הארכת חליבתה של כל פרה באמצעים מסויימים, כגון — תוספת יחידת חליבה, בתנאי שלא תידרש עבודה ממשית נוספת של החולב לחליבת כל פרה, במלים אחרות — מכונת חליבה „מהירה“ יותר מאפשרת הספק רב יותר, מאשר מכונה „אטית“, במספר נתון של

דקות. הרוצה להאכיל 6 או 7 ק"ג בבת אחת, צריך להחזיק את פרותיו ליד האבוס לפחות 25 דקות! שהייה ממושכת לצרכי אכילה בלבד דורשת או בית חליבה עם הרבה מאוד עמדות ומעט יחידות חליבה (ר'), "משק הבקר והחלב" מס' 117, ע' 47, או ויתור על הספק חליבה נאות.

ברוב המשקים המשפחתיים הספק החליבה ירוד בהרבה מהמספרים שנקטתי לעיל, אך במשקים מועטים בלבד מתמלאות הדרישות שמניתי. עלינו ללמוד מהמשקים המסודרים המגיעים להספקים טובים, שהם כ-24 פרות/שעה ב-2 יחידות חליבה וכ-30 פרות/שעה ב-3 יחידות. המפתח להעלאת הספקים ירודים הוא בתיקון העיוותים הקיימים, הן במבנה והציד והן בביצוע העבודה היומיומית. הדיעה הנשמעת לעתים, שאי-אפשר לחלוב יותר מהר וההוכחה, כדברי בעל המשק: "עובדה שאינני חולב יותר" — אין לה הצדקה. עצם העובדה, שבמשקים מסודרים יותר משיגים הספקים טובים, ללא מאמץ מיוחד, מוכיחה שניתן לשפר הרבה, בלי לחפש פתרונות דווקא במבנים גדולים ויקרים או בהתקנת ציוד רב יותר.

לאחרונה היו שהציעו, לצייד את בית החליבה עם במת חליבה של 6 עמדות, ב-6 יחידות חליבה, במקום 2 או 3.

לדעתי, זו עצה פסולה ביסודה מכל הבחינות: ההספק לא יעלה בהרבה (אם בכלל) על כ-30 פרות/שעה — וזה ניתן להשיג גם ב-3 יחידות; ההשקעה ברכישת הציוד הנוסף גדולה מאוד; אחזקת הציוד הנוסף יקרה יותר; וחשוב מכול — ליקויים במבנה, במימשק ובעבודה, וההספק הירוד שבא בעקבותיהם לא ניתן לתקן על-ידי ריבוי יחידות חליבה.

אפשר ואפשר לשפר את הספקי החליבה הירודים במשקים רבים, ללא תוספת ציוד חליבה, ולהעלותם לממדי העדר בן 30 עד 50 פרות. דרוש בדק נוהלים ותיקון בגישת חברים רבים במימשק עדר משפחתי בסדר גודל זה. בזה יש, לדעתי, אתגר לחקלאי ולמדריך כאחד.

משקיע בפרה, אלא עלול אף לגרום לאיחור רב בהתחלת החליבה אחרי פליטת החלב, והספק העבודה וגם טיב החליבה מושפעים באופן שלילי.

5. פרות רגועות נחלבות ללא הפרעות, בעוד מעוצבנות גורמות להפרעות רבות, כגון: בעיטות, השמטת אשכולי החליבה וסתם עצירת חלב!

6. חצר המתנה מתאימה הכרחית להשגת הספקים טובים. החצר צריכה להיות מרוצפת בטון, ואין לדעתי צורך בגג מעליה, כי עתות החליבה במשק המושבי אינן מחייבות דאגה לצל לפרות המתינות. בהיעדר גג מובטח יותר ייבוש חצר ההמתנה במשך כל חודשי הקיץ, ואף בחודשי החורף בימים יבשים. יש להימנע מהחלקה יתרה של רצפת הביטון, משיפועים גדולים מ-3% וממדרגות גבוהות, קצרות וצרות מדי. אם יש צורך במדרגות, המידה הרצויה היא — גובה עד 25 ס"מ, אורך כ-150 ס"מ (שהפרה תוכל לעמוד על המדרגה בכל 4 רגליה) ורוחב רב ככל האפשר, החצר צריכה להיות נקיה מכל עצם או פגם העשויים להוות מכשול לפרה. דרוש שטח של כ-1.5 מ"ר לכל פרה.

7. בית-חליבה נוח לפרות מצמצם עד למינימום עיכובים בכניסה וביציאה של הפרות. כניסה ישירה מחצר ההמתנה, ללא סיבובים ויציאה מהעמדות בקו ישר בתחילת מסלול היציאה — מסייעים לזרימה טובה של הפרות.

8. הגשת מזון מרוכז בשעת החליבה אינה הכרחית. אך אם בעל המשק רוצה בכך, טוב יעשה אם יימכן תהליך זה, או שמראש יוותר על הספק חליבה מירבי. אגב, בעוד הגשת המ"מ במשק המשפחתי עשוי לזרז את כניסת הפרות לבית החליבה (כי בדרך כלל הפרות, "מוכנות לאכילה" בשעות החליבה הנהוגות), עלולה היא להאיט דווקא את יציאתן מהעמדות (כי לעתים קרובות, "מחטטת" הפרה הסקרנית בכל אבוס שהיא עוברת על ידו, שמא תמצא עוד מה ללקק). יש לתאם את כמות המ"מ המוגשת במנה אחת עם הזמן העומד לרשות הפרה לאכילה. פרה רעבתנית תאכל לא יותר מ-2—3 ק"ג בכ-10

הסכם מחירים לציווד פולווד

מחיר הלירה-שטרלינג עבור חלפים —
20.50 ל"י

כפי שהודענו כבר קודם, מחייב הסכם זה גם עבור רכישות שכבר בוצעו. לכן אנו מייצעים לחברים שרכשו ציוד לפני חתימת ההסכם — לבדוק את מחירי הציוד, באמצעות האירגונים, שדרכם בוצעו העסקאות ועל-פי המחיר המוסכם של הלירה-שטרלינג.

חי הברון

ארגוני הקניות הארציים חתמו עם חברת אגרו-נגב, סוכנת חברת פולווד-אנגליה, על הסכם מחירים בעד ציוד מתוצרת פולווד. ההסכם מקביל ודומה לזה שקיים בין האירגונים לבין חברת גוזמן, סוכנות אלפא-לאוואל. (ר', "משק הבקר והחלב", מס' 121, ע' 44).

לפי ההסכם עם אגרונגב, המחירים הם לפי הפירוט הבא:

מחיר הלירה-שטרלינג עבור ציוד חדש —
18.30 ל"י

מדיוני ועדת מימשק החליבה

2. המכון הווטרינארי יפרסם רשימת החומרים שנבדקו עד כה, עם תוצאות הבדיקה, ותפרסם תוצאות בדיקות שייערכו בעתיד;

3. הוועדה ממליצה על הרחבת הבדיקות הנהוגות כיום, ולהכליל בהן בחינת השימוש בשדה ובתנאי משק;

4. הוועדה תברר את האפשרויות, להטיל את חובת הבדיקה על היצרן והמשווק, ותובעת סימון ברור והוראות מינון ברורות על אריזות החומרים, וכן הצהרה, שהחומר באריזה זהה לנבדק במכון הווטרינארי.

5. הוועדה מטילה על מדריכי מימשק החליבה, ומבקשת גם מרופאי החקלאית, לדווח למכון הווטרינארי על תופעות חורגות, כגון — צריבת פטמות, שבהן נתקלים במשק.

חי הברון

תל-אביב, 4 לפברואר 1973

המלצות לנוהלי היגיינה בחליבה — הוועדה דנה בנוהלי היגיינה בחליבה במטרה לצמצם את נגע המסטיטיס בעדרים. הוועדה סיכמה המלצות ותפרסם אותן בקרוב.

ההמלצות מהוות הנחיות להדרכה ולייעוץ, הן לגבי ביצוע החליבה במשק והן להתאמת ציוד חליבה, המוצע למשק על-ידי היצרנים. מקביל לפרסום ההמלצות, תפעל הוועדה לקידום עריכת ניסויים ומחקרים לשם קביעת ערכם של נוהלי היגיינה בתנאי שדה.

חומרי חיטוי לעטינים — אחרי דיון מקיף בעניין בדיקות חומרי חיטוי עטינים במכון הווטרינארי, החליטה הוועדה:

1. לייעץ לכל מגדלי בקר להשתמש אך ורק בחומרים שנבדקו במכון הווטרינארי ונמצאו מתאימים ויעילים. הוועדה מזהירה בפני השימוש בחומרים שלא נבדקו, או נמצאו בלתי מתאימים, והשימוש בהם יהיה על אחריותו של המשק;